Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi, **2018, 1(1), 12-27**
Journal of Education and New Aproaches 2018, 1(1), 12-27

Journal of Education and New Approaches
JENA

Platon'un "Devlet" Eserinin Eğitsel Açıdan Değerlendirilmesi**

Ahmet EROL[1*] & Mustafa EROL[2]

*Gönderilme Tarihi:**11 Ekim 2018*** *Kabul Tarihi: **01 Aralık 2018***

Öz

Bu çalışmada Platon'un Devlet (Politeia) adlı eseri incelenmiştir. Söz konusu eser bir yarı yapılandırılmış bir görüşme formu gibi ele alınmış ve içerik analizi yapılmıştır. Eserde birden fazla (siyaset, eğitim, vb) konu olmasına rağmen bu çalışmada eserin eğitim boyutu irdelenmiştir. Eser doküman analizi ile incelenmiş ve araştırmacıların kişisel çıkarımları ve değerlendirmeleri eserden bire bir alıntılarla desteklenmiştir. Çalışma kapsamında eser, Genel Olarak Eğitim, Nasıl Bir Eğitim? (İçerik, Süreç ve Müfredat), Eğitimde Eğitmenler ve Geleneğe Saygı (Daimicilik), Eğitimde Model Olma, Eğitimde Bireysel Farklılıklar, Eğitimde Kritik Dönem, Seviyeye Göre Eğitim (Yaş Özelliklerine Uygun), Eğitim ve Deneyim, Tartışma Sanatı (Socratic Sorgulama), Eğitim ve Disiplin, Eğitimde İsteklilik, Kadınların Eğitimi ve Bilişsel Kavrayışın Aşamaları olmak üzere çeşitli temalar şeklinde açıklanmıştır. Sonuç olarak eğitim konusunda günümüzde de süren bazı tartışmaların yüzyıllar öncesinden tartışıldığı ve bu tartışmalara çözüm önerileri sunulduğu belirlenmiştir. Bu eserin çalışma kapsamındaki bulgularının günümüz eğitim anlayışlarına bir ışık tuttuğu, yol gösterdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Platon'un Devlet Adlı Eseri, Platon'un Eğitim Anlayışı.*

Abstract

In this study Platon's Politeia book was examined. The book was handled as a semi-structured interview form and content analysis was conducted. In the book although the more than one subject (politics, education, etc.), this study examines the educational dimension of the work. The work, was examined by document analysis and the personal inference and evaluations of the researchers were supported with quotations from the work. Themes obtained as a result of work; Education in Generally, How an Education? Content, Process and Curriculum, Trainers in Education and Respect for Tradition (Perennialism), Being a Model in Education, Individual Differences in Education, Critical Period in Education, Education by Level (Suitable for Age Characteristics), Education and Experience, Art of Discussion (Sokratic Questioning), Education and Discipline, Willingness in Education, Education of Women and Stages of Cognitive Understanding. As a result, it is determined that some of the debates on education today are discussed and solutions are offered to these debates centuries ago. It can be said that the findings of this work shed a light on the contemporary understanding of education.

Keywords: *Platon's Politeia Book, Platon's Understanding of Education.*

[1]Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Denizli/Türkiye (ahmete@pau.edu.tr)
Orcid ID: 0000-0002-7538-952X
[2]Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul/Türkiye (merol@yildiz.edu.tr)
Orcid ID: 0000-0002-1675-7070
[*]Sorumlu Yazar (Corresponding Author)
[**]İncelenen eser, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Hasan Ali Yücel Klasikler Dizisi Sabahattin Eyüpoğlu ve M. Ali Cimcoz tarafından Türkçeye çevrilen 2016 yılında basılan eserdir.

GİRİŞ

Yaşamımızın bütün evrelerinde yaygın bir şekilde kullanılan ve uygulanan eğitim, insanın sosyal bilinci içerisinde (Dewey, 2014) formal veya informal olarak gerçekleşmektedir. Bizler farkında olarak veya olamadan aldığımız eğitim yoluyla, insanlığın bir araya getirmekte başarılı olduğu ahlaki ve zihinsel kaynakları paylaşmakta ve bu yolla medeniyet hazinesinin mirasçısı haline gelmekteyiz (Dewey, 2014). Zamanla eğitim, bireyin yaşam alanının vazgeçilmez bir ögesi olarak bireyin hayatında yerini almakta, etkisi yaşam boyu devam etmektedir (Yıldırım, 2011). Çünkü dünyada eğitime ihtiyaç duyan ve ilerlemek isteyen tek varlık insandır (Kant, 2013).

İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan eğitimin tanımları incelendiğinde ortak vurgulanan noktanın kültürlenme, uyum ve bilgi edinme süreci olduğunu görülmektedir. Alan yazında yer alan eğitim tanımlamaları bu durumu destekler niteliktedir. Eğitim, bir konu ile ilgili uygulanabilen deneyimlerin yaşantıya aktarıldığı ve konu hakkındaki bilginin anlaşılması ve bir kültürlenme süreci içerisinde bireyde istendik yönde (olumlu açıdan) davranış değiştirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Bartlett ve Burton, 2014; Yücel, 2014; Fidan, 2012; Şimşek, 2017). Başka bir açıdan ise;

> *"Eğitim bir kurtuluştur, bitkinin filizlerine zarar veren otların, böceklerin, molozların ortadan kaldırılması, aydınlığın ve sıcaklığın yaydığı parlaklık, gece yağmurunun sevgi dolu acelesidir; eğitim kendi anaç ve şefkatli yapısını sergileyen doğaya öykünme ve ona tapmadır; eğitim, doğanın acımasız ve merhametsiz saldırılarını engelleyip onları iyiliğe dönüştürdüğünde, doğanın üvey anneye özgü yapısı ve anlamanın acı yoksunluğu hakkındaki ifadeler üzerine bir örtü örttüğünde, doğanın mükemmelleşmesidir" (Nietzsche, 2011).*

Kant (2013) ise eğitimi "öyle bir güçlü silahtır ki insanın doğasına uygun bir eğitimle insanın tabiatı sürekli gelişebilir" şeklinde açıklamıştır. Eğitim bireylere çeşitli bilgi, beceri, tutum, değerler ve davranış kazandıran bir süreçtir (Erden, 2011). İnsanların davranış ve yeteneklerinde bulunan farklar her şeyden önce, aldıkları eğitimin sonucudur (Locke, 2004). Bir yönüyle eğitim insanın hayatında fark yaratmaktadır. Bu açıdan eğitim öğretim faaliyetlerini çağın gereksinimlerine uygun olarak sürekli gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi gerekmektedir. Çünkü her nesil zamanın ihtiyaçlarına göre eğitim sistemlerine yön vermektedir (Bruner, 2009). Bu yön verme sürecinde tarihsel bağlamda ortaya konan eğitim yaklaşımlarının ve söz konusu yaklaşımları barındıran eserlerin incelenmesi daha sağlıklı kararlar alma adına gerekli görülmektedir. Bu çalışmanın amacı "Platon' un "Devlet" adlı eserini eğitim-öğretim temelleri doğrultusunda incelemek" olarak belirlenmiştir.

ESERE GENEL BAKIŞ VE ESERİ İNCELEME YÖNTEMİ

Devlet (Politeia) adlı eser Platon' un M.Ö. 375' te kaleme aldığı ve kendi "İdeal Devlet" tasarımı yoluyla doğruluk, eğrilik, adalet, iyilik, kötülük, mutluluk, mutsuzluk, gibi kavramları Sokrates'i konuşturarak açıkladığı eseridir. Bu kavramlar açıklanırken bireylere verilmesi gereken eğitim ve bireylerin bu eğitime uygunluğu (zihinsel yapıları) doğrultusunda devlet kademelerine insan yetiştirmenin, eserde tartışılan en önemli konulardan biri olduğu görülmektedir. Bu açıdan temel anlamda siyasi, devlet yönetimlerine yönelik görüşleri içeren eser; birey yetiştirmeye yönelik görüşleri açısından da eğitim bilimleri alınanında temel eserler

arasında yerini almıştır. Devlet adlı eser toplam on bölümden oluşmaktadır. Her bölüm bir bütünün içerisinde farklı konulara odaklanmıştır. Örneğin; beşinci bölümde devlette kadın ve çocuğun yeri, altıncı bölümde filozofların yönetici olması gerektiğinin nedenleri, yedinci bölümde gerçek evren ve onun yansımasını ele alan idealar kuramı, sekizinci bölümde siyasal yönetim şekilleri gibi konuların tartışıldığı görülmektedir.

Siyasi düşünce tarihinin temel yapıtaşlarından biri olarak adlandırılan "Devlet" her ne kadar devlet yönetimine ve yönetim şekillerinin geçmişten günümüze kadarki serüvenine geniş bir bakış açısı sağlasa da bu çalışma kapsamında eserin siyasi boyutundan çok (bu boyut konu ile ilgili çalışanlara bırakılmıştır) eğitsel boyutu üzerinde durulmuştur. Bazı noktalarda siyasi bakış açısının sağladığı kolaylıklarla konu biraz dağılsa da vurgulanmak istenen nokta "Devlet" adlı eserde Platon'un (Sokrates'i konuşturarak) nasıl bir eğitim anlayışını benimsediğini ve bu anlayışın günümüze yansımalarının neler olduğunu araştırmak amaçlanmıştır. Dolayısıyla yapılan bu çalışmanın amacını "Devlet" adlı eseri eğitimsel bir bakış açısıyla incelemek olarak ifade etmek mümkündür. Çalışmanın amacına ulaşması için eser incelenmiş ve araştırmacıların kişisel çıkarımları ve değerlendirmeleri, eserden bire bir alıntılarla desteklenmiştir. Eser bir yarı yapılandırılmış görüşme formu gibi ele alınmış ve (bu aşamada Sokrates' e sorulan soruları araştırmacılar kendisi sormuş gibi düşünmüş ve Sokrates'in verdiği cevaplarının içeriği doküman analizi ile çözümlenmeye ve anlaşılmaya çalışılmıştır) görüşme sonucu ortaya çıkmış bir veri seti gözüyle irdelenmiştir. Bu doğrultuda eserden elde edilen temalar ve açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

ESERİN ANALİZİ

Palton' un "Devlet" adlı eseri incelendiğinde bir devlette bireylerin ne gibi bir eğitim anlayışı çerçevesinde yetişeceği ve hangi bireylerin bu eğitim hizmetlerinden yaralanacağı gibi sorulara cevaplar bulunabilmektedir. Bu süreçte kimler eğitilmeli ve nasıl eğitilmeli? Bireylere nasıl bir eğitim uygulanmalı? Eğitimde nelere dikkat edilmeli? Bir devlette eğitim bütün bireylere verilmeli mi? Her birey eğitilebilir mi? gibi soruların ve daha buna benzer birçok sorunun cevabını ilgili eserde bulmak mümkündür. Özellikle günümüzden binlerce yıl önce ideal eğitim anlayışı olarak benimsenen ve savunulan eğitim düşüncesinden hareketle günümüz eğitim anlayışına eleştirel bir bakış açısıyla bakmak, bu doğrultuda mevcut yapı ve olguları düzenlemek, daha sağlıklı ve kaliteli eğitim için gerekli görülmektedir. İdealizm felsefesi ve bu felsefenin eğitime yansıması olan daimici eğitim felsefesini anlama adına "Devlet" adlı eser araştırmacılara yol gösterici niteliktedir. Bu noktada eserin okuyucu için daha rahat anlaşılması ve mevcut bilgilerin düzenli bir şekilde sunulması için eserden elde edilen veriler çeşitli başlıklar halinde gruplandırılmış ve eserden örnekler verilerek düşünceler somutlaştırılmıştır. Eserle ile ilgili düşünceler (temalar) aşağıda alt başlıklar şeklinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Genel Olarak Eğitim

Platon'un eğitim anlayışına (Sokrates'i konuşturarak) genel olarak bakacak olursak; öncelikle Platon' un bu eserde bilgiyi en yüce erdem olarak ele aldığı görülmektedir. Platon'un "*Bilmediğimi bilenden öğrenme cezası (s. 16)"* ifadesi bilgiye verdiği değeri göstermektedir. Bu cümleden de anlaşılacağı gibi Platon'a göre insanlara verilebilecek en büyük ceza öğrenmedir. Platon' a göre "*Toplumu yapan insanın tek başına, kendi kendine yetmemesi, başkalarını gereksemesidir (s. 54)".* Dolayısıyla birlikte yaşıyorsak kurallarda uymamız gerekmektedir. Birlikte yaşam ise "Devlet" olgusunun oluşumuna zemin hazırlamıştır. Toplumun sağlıklı bir şekilde devam edebilmesi için iş bölümlerine ihtiyacı vardır ve her iş farklı bir eğitim sürecini gerektirmektedir. Platon' a göre iş bölümleri arasında yer alan

gruplardan en önemlileri yöneticilerdir ve en iyi eğitimi alması gerekenler yöneticiler olmalıdır. Çünkü yöneticiler altın madeninden yapılmış olup toplumun beynini temsil ederler. Öyle ki Platon yöneticilerin bilgi sever filozoflar olması gerektiğini düşünmektedir ve yönetici sınıfının iyi bir eğitimden geçirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Ona göre eğitime elverişli kimseler eğitilmeli ve yönetici olmalıdır. Eğitime elverişsiz olanlar ise toplumun devamını sağlayan diğer işlerle meşgul olmalıdırlar. Çünkü eğitime elverişsiz olanlar hem geç öğrenmektedirler hem de onların eğitimine ayrılan zaman uzundur. Bu da zaman ve emek kaybına yol açmaktadır. Platon bu durumu şöyle açıklar: *"Eğitime elverişsiz insanlar felsefeye el uzatınca doğduracakları düşünceler, inanışlar ne olabilir? Gerçek bilimle ilgisi olmayan, ipe sapa gelmeyen bir sürü safsata (s. 208)"* Platon göre eğitim hayatın temel dinamiklerini sağlama ve ikame ettirme adına o kadar önemlidir ki yaşamsal problemlerin çözümünü bile eğitime bağlamaktadır. Bu bağlamda platon eğitimi bireylerin hayatında çıkabilecek bütün problemlerin çözümünde kullanabileceğini, şu şekilde ifade etmektedir.

> "*Eğitim ve öğretim: yurttaşlarımızım kafası iyi bir eğitimle aydınlanmışsa, bütün meselleri çözerler kolayca, konuşmadığımız daha başkalarını da; örneğin kadın, evlenme, çocuk gibi meselelerini: hani atasözünün "dostlar arasında ortak" dediği şeyleri (s. 120)".*

Günümüze kadar eğitim kavramı birçok düşünür ve araştırmacı tarafından farklı bir şekilde tanımlanmıştır. Eğitim en genel anlamda, insanı hayata hazırlayan tüm sosyal süreçleri içerir; kültür ise insanı hayvandan ayıran öze dayanmaktadır (Gutek, 2014; Freire, 2017). Bu bağlamda Krishnamurti eğitimi "kuşları dinlemek, gökyüzünün, bir ağacın, bir tepenin, bir nehrin şeklinin olağanüstü güzelliğini görebilmek ve hissedebilmek, bunlarla gerçekten ve doğrudan ilişki içerisinde olmak" şeklinde tanımlamıştır (2008). Platon'a göre ise eğitim;

> *"**Eğitim, ruhun bu gücünü iyiden yana çevirme ve bunun için en kolay, en ucuz yolu bulma sanatıdır.** Yoksa ruha görme gücünü vermek değil; çünkü güç onda kendiliğinden vardır; ama kötü yöne çevriktir. Bakılmayacak yana bakmaktadır. Eğitim yalnız onu iyi yana yöneltir (s. 236)".*

Ayrıca Platon eğitim ve öğretimin etkili bir şekilde planlanıp uygulandığında bireylerin her anlamda daha mükemmel olacaklarını ve iyi olma yolunda büyük bir adım atacaklarını belirtmektedir. Aynı şekilde Kant (2013) platona benzer şekilde eğitimle nesillerin birbiri ardına insanlığın mükemmeliyetine doğru bir adım daha ilerlemelerinin mümkün olduğunu öne sürmektedir. Platon insanın görmüş olduğu eğitimin onun hayatına yön vereceğini ise şu şekilde dile getirmiştir.

> *"Kusursuz bir eğitim ve öğretimden değerli varlıklar çıkar. Bu varlıklarda eğitimle yoğurularak eskilerden daha iyi olurlar her bakımdan; hayvanlarda olduğu gibi üreme bakımından bile (s. 120)". "İyilikse eğitimle zenginleşerek, bilgi yoluyla hem kendi gibi olanı hem de kötüyü tanır. Bilgili olmaksa, kötü adamın değil, iyi adamın harcıdır (s 104)". "Gördüğü eğitim bir insanı nereye sürerse, oraya gider, benzer hep benzerini arar (s. 122)".*

Platon'un eğitimle ilgili diğer düşünceleri ise şu şekildedir.

> *"Harflerin bütün durumlarda belirli sayıda olduklarını, bunların hep tekrarlandığını öğrendiğimiz vakit, okumayı yazmayı biliyoruz denebilir (s. 94)."*

> *"Nesnelere gerçekliğini, kafaya da bilme gücünü veren iyi ideasıdır (s. 255)". "Doğuştan sayı bilgisine yatkın olanalar, öteki bütün bilimleri çabuk kavrarlar (s. 246)". Bir şehirde düzensizlikler, hastalıklar çoğaldı mı, bir sürü mahkemeler, hastaneler açılır (s. 98)."*

Müzik ve beden eğitimi sayesinde vücut ile birlikte ruhu eğitme, halkın devlet eliyle eğitilmesi, kanuna saygılı vatandaş yetiştirme, eğitimle yeteneği en üst seviyeye çıkarma Platon'un eğitim anlayışının temellerini oluşturmaktadır (Demirci-Gedük, 2007).

Nasıl Bir Eğitim? (İçerik, Süreç ve Müfredat)

Eğitimde program geliştirme basamaklarından eğitim durumları ve öğrenme öğretme süreci bireylere nasıl kazandırılabilir? Sorusuna her devirde cevap aranmış ve günümüzde de cevap aranmaya devam edilmektedir. Günümüzden yüzlerce yıl önce ise bu sorunun nasıl cevap bulduğuna yönelik Devlet adlı eser bize yol göstermektedir. Konu ile ilgili olarak bireylere verilecek eğitim yüzyıllar önce nasıl olması gerektiğini Platon şu şekilde açıklamaktadır;

> *"Eğitim bence müziğe dayamalıdır (s. 94). "Gençlere gelince, demin söylediğimiz gibi, insanın düşüncesine düzen veren ölçülü, demin anlattığımız gibi bir müzik eğitimiyle yetişirlerse, onlar yargıçları aramazlar bile (s. 104)". Müzikten sonra gençlerin yetişmesinde beden eğitimi gelir (s. 96)".*

Ayrıca Platon bireylere verilecek eğitimin içeriği hakkında şunları söylemektedir. *"Şimdi bu yetiştirme işi nasıl olacak? Öteden beri sürüp gelen yetiştirme yolunda daha iyisini bulmak zordur. Bu yolsa beden için idman, ruh için müziktir (s. 65)". "Birileri kabalığa ve sertliğe, öbürleri yumuşaklığa ve gevşekliğe düşüyor, demek istiyorum (s. 105)".* Yani Platon müzik eğitimi eksikliğinin kabalığa, beden eğitimi eksikliğinin ise gevşekliğe götürdüğünü düşünmektedir. Bireylerin sadece jimnastik ile uğraşıp bilim ile ilgilenmezlerse sonuçların kötü olabileceğini belirtmiştir. Aşağıda yer alan düşünceleri bu durumu destekler niteliktedir;

> *"Peki, ama bu insan jimnastikten başka hiçbir şey yapamaz, hiçbir zaman bilim ve felsefeyle karşılamazlarsa ne olur? İçinde öğrenme isteği olsa bile öğrenmenin tadına varamadığı için, hiçbir araştırmaya merak sarmadığı, ne sanatla ne müzikle uğraştığı için bu isteği zayıflar, körelir, sonunda yok olur (s. 106)".*

Platon, kurmuş olduğu ideal devletinde matematik, mantık, felsefe, jimnastik, müzik gibi alanlarda aşamalı olarak bir eğitim önermektedir. Toplumu belli ölçütlere göre ayrıştırmakta ve farklı özellikteki insanlara farklı türden eğitim vererek toplumdaki rollerini belirlemektedir. Köylüler, sanatkârlar ve işçilerin ise eğitime ihtiyacı olmadığını savunmaktadır. Bireylere verilen eğitimi, karakter, estetik, beden, meslek ve felsefe eğitimi şeklinde belli aşamalarla sınıflandırmaktadır (Aytaç, 1980; Akt. Arslanoğlu, 2012).

Öğretim programının amaç boyutu olarak bakıldığında idealist eğitimde amaç kişiyi iyiye, doğruya ve güzeli aramaya yöneltmektedir. İdealistler öğretmen öğrenci ilişkilerinde merkeze öğretmeni koymaktadırlar (Erkılıç, 2013). İdealist felsefenin etkisinde bulunan eğitim sistemi içerik ve konu açısından akıl yürütmeyi ön planda tutması nedeniyle aritmetik, felsefe, mantık, ahlak, tarih ve din derslerinin okutulmanı savunur ve içerikte sunulan önermeler akla dayalı ve mutlak doğru kabul edilir (Erkılıç, 2013). Dolayısıyla idealistlere göre öğrenme zihinsel bir süreç olarak, eğitim ise kavramsal meselelerle ilgili bir yapı olarak betimlenmekte dolayısıyla da fikirleri ve kavramları ilişkilendiren bir program önermektedirler. Hiyerarşik olan bu

programda, en üstte matematik, felsefe ve teoloji gibi soyut konular yer alırken aşağılara doğru neden sonuç ilişkisinin ağır bastığı fen bilimleri gibi konular yer almaktadır (Ornstein ve Hunkins, 2016; Cevizci, 2018). Ayrıca uygarlığı yaratan şeyin genel itibari ile entelektüel kültür olduğuna inan idealistler, ilerlemeyi kültürün yüksek ve ileri evrelerine doğru evrimi olarak görürler ve bu evrim tarihsel süreç içerisinde nesilden nesle geçerek ve biraz daha zenginleşerek kültürel mirası oluştururlar (Gutek, 2014; Cevizci, 2018).

Değişimin her alanda yaşandığı çağımızda eğitimde de bir takım değişimler yaşanmaktadır. Gelişen teknoloji ve değişen değer yargıları ister istemez eğitim sistemini de değişikliğe itmektedir. Bu değişime ayak uydurmak için eğitim sistemini ve öğrencilere sunulan içeriği çağa uygun güncellemek gerekmektedir. Birbiriyle yakından ilişkili olan "Ne öğretilmelidir?", "Nasıl öğretilmelidir?" "Niçin öğretilmelidir?" soruları ışığında daha iyi bir içerik ve müfredat yapısının oluşturulması gerekmektedir (Russell, 2001). Çünkü istenilen kazanımlara ulaşmak için içerik ve müfredat çok iyi planlanmalıdır. Aksi takdirde zaman ve emek kaybından öteye gidemeyecektir. Kaynakların verimli kullanılması için, seçilen eğitim müfredatı bizi hedefimize götürecek nitelikte olmalıdır.

Eğitimde Eğitmenler ve Geleneğe Saygı (Daimicilik)

Platon'un bilgi bilimi, insanların zihinlerinde bulunduklarından habersiz oldukları doğruları hatırlama teorisine dayanmaktadır. Bu teoriye göre her insan dünyaya gelmeden önce tamamlanmış düşüncelerin dünyasında yaşamış bir ruha sahiptir ve mutlak idealar bilinçaltındadır. Bu tamamlanmış formlara ilişkin ideaların bilinçli hale getirilmesi (öğrenilmesi) için, öğrenen kişinin öğrenmeye hazır olması ve istekte bulunması, yanlış düşünceleri elemesi ve bilinçli bir şekilde doğruyu araması gereklidir. Platona göre duyularımıza gelen bilgiler gerçeğe ilişkin değildir onun bir kopyası (mağara benzetmesi) veya tamamlanmamış şeklidir. Gerçek bilgi, temelini oluşturan tamamlanmış formlar gibi maddi olmayıp, ebedi ve zihinseldir. Nerede, ne zaman, hangi koşullarda yaşamış olurlarsa olsunlar bütün insanlar için tek bir düşünce kavramı vardır ve eğitimde herkes için aynı olmalıdır. Çünkü gerçeklik yalnızca düşünsel yolla keşfedilebilir, en iyi eğitim biçimi zihinsel eğitimdir (Gutek, 2014).

Daimici eğitim anlayışı; insanın entelektüel ve manevi potansiyelinin gelişimiyle yakından ilgili eğitim kuramını ifade eder (Cevizci, 2018). Bu anlayış insanlara hemen hemen her konuda kalıcı bir öneme ve değere sahip şeylerin öğretilmesi gerektiğini, öğretilmesi gerekli olan bu şeylerinde sürekli değişen olgulardan ziyade insanı insan yapan kalıcı değerler olduğunu ileri sürer. Ayrıca bu eğitim anlayışında temel amaç bireylerin zihinsel gelişimlerine yardımcı olmak ve üstün yetenekli kişileri eğitilmektir. Daimici eğitim anlayışında, temel ahlak ve karakter eğitimi eğitimin temelini oluşturur, herkes için tek bir eğitim programı yeterlidir, sezgisel yönden güçlü liderler yetiştirmek esastır, adil bir toplum düzeninin inşası gereklidir, entelektüel ve manevi potansiyelin gelişimi sağlanmalıdır (Gutek, 2014; Cevizci, 2018). Ayrıca bu akıma göre klasik eserler okutulmalıdır. Çünkü eğitimin her çağda ve toplumda işlevi aynıdır. Daimicilik felsefesinin temel özelliklerini aşağıdaki şekil ile ifade edebiliriz.

Eğitimin Özü-Esası Amacı	Öğretim Programı İçeriği	Öğretim Yöntemleri	Ölçme Değerlendirme	Öğretmen-Öğrenci Rolleri	Eğitim Okul Sınıf Yönetimi
Akıl ile zihni geliştirmek	Dinsel öğretiler, tarih, yabancı dil, mantık, edebiyat (seçkin klasik eserler), karakter eğitimi, ahlaki gelişim	Alıştırma-tekrar ve pratik, dualar-kutlama-anma etkinlikleri, ezberleme, hesaplama, ezberleme, tümevarım, problem çözme, tartışma, diyalog	Nesnel sınavlar ve klasik türde ölçme değerlendirme çalışmaları	Özverili öğretici, otorite figürü, iyi güzel ve doğrunun yayıcısı, zihnin gelişimini sağlayan direktör, erdemlik taşıyıcısı ve öğreticisi	İstendik-planlı öğretime uyum, değişmez sıkı yapı, zamanında görev, açıklık-kesinlik, sıkı disiplin-düzen, tefekkür

Daimicilik Felsefesinin Temel Özellikleri (Erkılıç, 2013)

Daimicilikte eğitim programı konular üzerine odaklanmaktadır. Eğitim programının bir yürütücüsü olan öğretmen ise daimicilikte otorite olarak ortaya çıkmaktadır. Öğretimde ise Sokrat tarzı olarak belirtilen sözlü anlatım, ders anlatma ve açıklama yapma kullanılır. Bütün öğrenciler tek bir programda yer alır ve seçmeli ve teknik-mesleki dersler programda çok az yer alır. Ayrıca karakter eğitiminin de öğrencilerin ahlaki gelişim ve ruhsal oluşumları için önemi vurgulanmaktadır (Ornstein ve Hunkins, 2016).

Daimicilik akımına göre eğitimin hedefleri kişinin toplumsallaşmasını, temel kültürel değerleri kaybetmeden topluma uyumunu sağlama, değişim ve çatışmadan korunmuş, bilgili ve becerili insanlar yetiştirmek olarak değerlendirilmektedir (Erkılıç, 2013). Devlet adlı eserde incelendiğinde benzer bir eğitim anlayışının Platon tarafından savunulduğu görülmektedir. Özellikle eğitmenlerin tecrübeli olmaları gerektiği ve geleneğe uygun eğitim anlayışı önemsenmiştir. Aşağıda yer alan örnekler bu durumu desteklemektedir.

> *"Yönetenlerin yaşlılar, yönetilenlerin gençler olması gerekir (s. 107)". "Yargıcın genç değil, yaşlı olması gerekir (s. 103)". "Yaşlılar yanında edeple susmak, yaşlılara yer vermek, görünce ayağa kalkmak, ana babaya saygı göstermek, saç kesmek, giyimde kuşamda geleneğe uymak (s. 122)".*

Bilgiler toplumda yüzyıllardır sürekli olarak birikmektedir ve okul bu bilgileri öğrencilere aktarmaktadır. Böylece topluma uyan erdemli, ahlaklı başat kültürel değerleri kazanmış bir birey yetişebilir. Eski bilgiler yeni kuşaklara aktırılır ve kuşaklar arası çatışma önlenmiş olur ve bu şekilde kültürel miras da korunur. Daimicilere göre insan önce işçi, mühendis, doktor sonra insan değil, önce insan sonra işçi, mühendis, doktor olmak durumundadır (Cevizci, 2018).

Eğitimde Model Olma

Platon'un Devlet kitabında ifade edilen eğitim anlayışına genel olarak baktığımızda bireylere sadece yapmaları gerektiğini söylemenin anlamsız olduğu ve eğitimin sadece güç elde etmek için kullanılan bir araç olarak görüldüğü üzerinde durulmaktadır. Örneğin; *"Babalar oğullarına doğru adam olacaksın derler, doğru yolu gösterirler, eğiticilerinde yaptığı budur. Ama doğruluğu doğruluktur diye değil, insana iyi ün kazandırdığı için överler (s. 47)"*ifadesi bu durumu destekler niteliktedir. Platon bireyin bilgiye ulaşmasının daha önemli bir amacının olduğu ve anlatmaktan çok ilk önce model olunması gerektiği dile getirmektedir. "*Çünkü taklit ede ede sonunda taklit ettikleri şeye alışırlar (s. 86)" "Komşu komşuya özene özene zamanla bütün toplum onlara benzer (s. 276)".* Bu söz doğrultusunda da anne-babanın ve bütün toplumun yeni yetişen bireylere örnek olması gerektiği gibi öğretmenlerinde iyi bir model olması gerektiği sonucu çıkarılabilir. Eğitimde öğretmenin model olması için; öğretmenin, öğrencilerde öğrenme isteği uyandırabilmesi, değerlerin taşıyıcısı olabilmesi, öğrenme sürecini çok iyi bilmesi vb. özellikleri olması gereklidir (Gutek, 2014). Dilimizdeki *"Üzüm üzüme baka baka kararır"* gibi atasözleri de bu durumu desteklemesi bakımından önemlidir. Palton zamanında hâkim olan bu görüş bu günde hala geçerliliğini korumaktadır. Özellikle küçük çocukların taklitçi özellikleri dikkate alındığında konunun ne kadar önemli olduğu görülmektedir.

Eğitimde Bireysel Farklılıklar

Eser incelendiğinde eğitimde bireysel farklılıklara önem verilmesi gerektiğinin birkaç yerde ele alındığı görülmektedir. Dolaysıyla eserde bireyler arasında farklılıklar olduğu ve her bireyin özelliklerin farklı olduğu vurgulanmaktadır. Özellikle çoklu zekâ kuramı ve bireyselleştirilmiş öğrenme durumları bireysel farklılıklara dayalı olarak ortaya atıldığı söylenebilir. Nasıl ki bir toplumda farklı meslek grupları var ve herkes farklı bir işle meşgul oluyorsa ve bireyler de benzer problemleri farklı bakış açılarıyla çözüyorlarsa eğitimde bu doğrultuda bir değişim geçirmesi gerekir. Aksi halde herkesi matematik ve fen notlarına göre başarılı veya başarısız olarak değerlendirmeye devam ederiz. Bireylerin genel olarak birbirlerinden farklı özellikler gösterdiğini Platon bizlere şu cümleleriyle anlatmaktadır.

> *"Bir adam bir şeye yatkındır, değildir derken, bir kolay biri güç öğrenir demek istemiyor muyduk? Biri birkaç derste kendine öğretileni aşabilir, ötekiyse bir hayli uğraştıktan sonra bile öğretileni akılda tutamaz. Birinde beden kafaya iyi hizmet eder, ötekindeyse engel olur. Yatkın adamla yatkın olmayanı ayırt etmek için başka bir yol var mı? (s. 157)".*

Bireysel farklıkları Platon yüzyıllar öncesinden şu düşünceleriyle aydınlatmaktadır "*İnsanlar yaradılıştan birbirlerine benzemezler. Kimi şu işe, kimi bu işe daha yatkın değil midir? (s. 56)".* Özellikle bu konuda ilerlemeci eğitim anlayışının savunduğu anlayış, bu farklılıkları dikkate alarak bir eğitim öğretim ortamının oluşturulmasını içermektedir. Ancak günümüze baktığımızda bile bu anlayışın tam olarak anlaşıldığı söylenemez. Platon ise bu durumu şu cümleleriyle ifade etmektedir.

> *"Peki, kunduracıya, kunduralarımız güzel olsun diye, çiftçi, dokumacı, mimar olmaya kalkışmasın, yalnız kunduracılık yapsın dememişiydik? Her sanat adamı başka her işi bırakıp ömür boyu, hiçbir fırsatı kaçırmadan, kendini, yaradılışına en uygun sanata vermeyecek miydi? (s. 61)".*

Platon ayrıca Devlet adlı eserinde yöneticiler, askerler ve üreticiler olmak üzere üç sınıftan bahsetmektedir. Yöneticiler, askerler ve üreticiler farklılıklar içerdiğinden bunlara ilk önce ortak eğitim verilmesi gerektiğini daha sonra ise yeteneklerine göre ayrı eğitimlere tabi tutulması gerektiğini belirtmiştir. Sokrates de sofistlerin amaçladığı gibi insanlara özel konularda teknik bilgiler kazandıran bir eğitimden ziyade, insan olarak her kişinin ihtiyaç duyduğu bilgileri öğretmeyi hedefleyen bir eğitimi ileri sürer (Gutek, 2014). Buradan hareketle insanların doğuştan farklı olduğunun benimsediği ve yaşamın ilk yıllarından itibaren insanların ortak bir temel eğitimden geçmesi gerektiği, temel eğitimden sonra yeteneklerine göre yetiştirilmesi gerektiğini belirtmek mümkündür (Kuzgun ve Deryakulu, 2017).

Eğitimde Kritik Dönem

Öğrenmede kritik dönem kavramı araştırmacıların üzerinde durduğu önemli konulardan biri olarak görülmektedir. Çünkü doğumdan ölüme kadar süren eğitim birçok kritik döneme sahiptir (Berk, 2013). Örneğin çocuklara başkaları ile yakın ilişkiler kurabilmeleri için bebeklik dönemlerinde yakın ve sevecen davranılmalıdır (Senemoğlu, 2018). Bunun gibi bazı sihirli/kritik zamanlarda çocukların öğrenmeye zihinsel olarak daha açık oldukları bilinmektedir ve bu zaman dilimlerin öğrenilmesi eğitimcilerin işini büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır. Devlet adlı eser eğitsel bakış açısıyla incelendiğinde eğitimde kritik dönem olgusunun üzerinde durulduğu görülmektedir. Platon eserinde bireylerin eğitiminde bazı zaman aralıklarının oldukça önemli olduğunu vurgulamıştır. "*Her işte önemli olan başlangıçtır. Hele iş genç ve körpe kimseleri yetiştirmek olunca; çünkü insanlar bu çağlarda yatkın olurlar, hangi kalıba sokulmak istenirse o kalıba girebilirler (s.66)"*. Bu düşünceler ışığında özellikle temel becerilerin öğretiminde okul öncesi önemli bir kritik oluşturmaktadır. Çünkü bireylerin sosyal, bilişsel ve dil gelişimleri için yaşamlarının ilk altı yılı önemli görülmektedir (Kahraman, Ceylan ve Korkmaz, 2016). Bundan dolayı eğitimin planlı ve sistemli olarak erken çocukluktan itibaren verilmesi gerekmektedir. Çünkü *"Bir şey iyi başlarsa zamanla daha iyiye, kötü başlarsa zamanla daha kötüye gider (s. 122)*". Ancak ülkemizde hala okul öncesi eğitime yeteri kadar değer verilmemesi düşündürücüdür. Dilimizdeki "*Ağaç yaş iken eğilir*" atasözü de bu durumu destekler niteliktedir.

Eğitimde kritik zaman ve öğrenmeye hazır olma konusunda Bruner (2009) şunları söylemektedir; çocuğun zihinsel gelişimi üzerinde yapılan araştırmalar gelişimin her evresinde çocuğun belli bir dünya görüşüne sahip olduğu ve onu kendi kendine açıkladığı olgusuna ışık tutulmaktadır. Bir konuyu belli yaştaki bir öğrenciye öğretme işi çocuğun gelişimi ve konunun yapısıyla ilgilidir. Çocuğun ön öğrenmeleri ve bazı zaman dilimleri öğrenme açısından kritik önem taşımaktadır.

Seviyeye Göre (Yaş Özelliklerine Uygun) Eğitim

Platon'un Devlet eseri incelendiğinde bireylerin seviyelerine göre eğitim etkinliklerinin düzenlenmesi gerektiği belirtilmektedir. Özellikle Piaget tarafından ortaya atılan bilişsel gelişim teorisi de bu durumu destekler niteliktedir. Piaget bilişsel gelişimi belli aşamalara ayırmış ve özelikle okul öncesi ve ilkokul yıllarında çocukların soyut düşünme becerilerinin gelişmediğinden somut bir şekilde içeriğin ele alınması gerektiğini savunmuştur. Platon eğitimin bireyin seviyesine uygun verilmesi gerektiğini ise şu şekilde ifade etmektedir.

> *"Çünkü çocuk açığı, gizliyi kapaklıyı ayırt edemez. Bu yaşta duyduklarımız da akıldan çıkmaz, olduğu gibi kalır. İşte bunun içinde çocukların ilk duydukları sözlerin iyilik yolunu gösterecek güzel masallar olmasına çok önem vermeliyiz (s. 67-68)". "Gençlikte çocuklukta yaşa uygun bir öğretim, bir felsefe verilmeli;*

üstünde asıl durulacak olan, gençlerin gelişen ergenliğe yaklaşan bedenleri olmalı. Beden felsefeye iyi bir hizmetçi olarak yetiştirilmeli. Yaş ilerledikçe kafa olgunlaştı mı, ona uygun çalışmalar artırılmalı. (s. 211)".

Bu açıdan eğitim aktiviteleri çocukların seviyesine göre ve yaş özelikleri dikkate alınarak planlanmalıdır. Çünkü küçük çocukların zihinsel yapıları ve soyut düşünme becerileri tam olarak yetişkinler kadar gelişmediğinden bazı konuların öğretiminde dikkat edilmesi gerekmektedir (Bredekamp, 2015; Yılmaz, 2012). Özellikle çocuklara anlatılan masallar, hikâyeler çocuklara uygun olmalı ve kötü davranış öğeleri içermemelidir. Çünkü sonu mutlu biten masalların çocukların gelişmesinde, kendilerini keşfetmelerinde, dünyaya umutla bakmalarında, onlara iyi ve doğru değerlerin öğretilmesinde önemli bir payı vardır (Yılmaz, 2012). Platon bu durumu şu şekilde anlatmaktadır.

"Hesiodos' a göre Uranos çocuklarına karşı kötü davranmış Kronos da babasından öç almış. Bu çirkin bir yalandır. Bence gerçek bile olsa, Uranos' un yaptıklarını, oğlundan çektiğini, aklı ermeyen küçüklere anlatmak şöyle dursun, böyle şeylerin sözünü bile etmek doğru değildir. (s. 67)".

Eğitim ve Deneyim

Bireylerin kendi deneyimlerine dayanan bir eğitim, bir taraftan bireylerin yaşantılarını biçimlendiren ilgi ve deneyimlerini derinlemesine anlamasına yardımcı olmakta; diğer taraftan bireylerin belli başlı olguları araştırabilmeleri için gerekli durumları oluşturmakta ve öğrenciyi öğrenmenin merkezine koymaktadır (Dewey, 2011). Platon öğrenmenin erken yaşlarda başlanması gerektiğini ve deneyim ile daha sağlıklı bir şekilde geliştiğini düşünmektedir. Platon'un Devlet adlı eserinde geçen aşağıdaki cümleler bu durumu destekler niteliktedir.

"Hekimleri ele alalım: iyi hekim olabilmek için, sanatı çocukluktan öğrenmeye başlamış, çok hasta görmüş, hatta kendilerinde hastalık çekmiş ve çok sağlam doğmamış olmaları gerekir. Bence iyi hekim bedeni kafasıyla iyi eder (s. 103)".

Deneyimlerin öğrencilerin öğrenmelerinde oldukça önemli olduğu J. Dewey (2011) "Deneyim ve Eğitim" kitabında da belirtmiş ve ön öğrenmelerin ve yaşantıların kalıcı öğrenmelere daha iyi hizmet ettiğini belirtmiştir. J. Dewey (2011) ve Platon' un yaşadığı devirler düşünüldüğünde arada geçen binlerce yılın bu düşünce anlayışını çok fazla değişmediği ve deneyimin öğrenmede oldukça önemli olduğunun düşünüldüğü söylenebilir.

Tartışma Sanatı (Sokratik Sorgulama)

Esere genel olarak bakıldığında tartışma yönteminin ve soru-cevap tekniğinin sıkça kullanıldığı görülmektedir. Çünkü idealistlerin eğitim anlayışına göre öğrenme sürecinde diyaloga dayalı öğretim yöntemleri kullanılmalıdır (Erkılıç, 2013). Bu noktada eser tartışma yöntemiyle yazılmış desek yanlış bir şey söylemiş olmayız. Günümüzde bile Sokrates' in ismiyle anılan Sokrat Tekniğinin en büyük örneği "Devlet" adlı eserdir. Platon tartışma yönetimin etkili bir öğrenme-öğretme süreci olduğuna inanmaktaydı ve aşağıdaki cümlelerle etkili bir tartışmanın aslında nasıl olması gerektiğini yıllar öncesinden söylemiştir. Tartışmanın bir sanat olduğunu herkesin yapamayacağını Platon şu şekilde ifade etmiştir.

"Birçokları zorla giriyor tartışmaya. Tartıştıklarını sanıyorlar. Oysaki yaptıkları tartışma değil çekişmedir. Neden dersen bir meseleyi ayrı ayrı yönleriyle ele alıp

> *inceleyemezler. Karşısındakinin tersini söylemek için kelimelere takılırlar. Tartışmak değil hır çıkarmaktır bu (s. 155)".*

Eğitimde tartışma tekniğinin kullanılması öğretmen ile öğrenci arasında kurulan sağlıklı bir diyalog ile mümkündür. Çünkü diyalog bir yaratma edimidir ve diyalogcu insan eleştirel düşünme becerisine sahiptir. Ayrıca diyalogsuz iletişim olmayacağı gibi iletişim olmadan da gerçek bir eğitim olmayacaktır (Freire, 2017).

Eğitim ve Disiplin

Platon eğitimi gerçek yaşama hazırlamada bir araç olarak gördüğünden, özellikle eğitim ile ilgili çalışmaların disiplinli ve düzenli olması gerektiğini savunmuştur. Örneğin;

> *"Çocuklarımızın oyunlarını daha başlangıçtan sıkı bir düzene sokmalıyız. Çünkü çocuklar oyunlarında kuralların dışına çıkarsa, büyüyüp adam oldukları vakit kanunlara saygı göstermeleri beklenir mi? (s. 121)".* İfadesi bu durumu destekler niteliktedir.

Bu tema doğrultusunda Platon'un savunduğu eğitim anlayışının günümüzde idealizm felsefesi ve bunun eğitim alanına yansıması olan daimici anlayış çerçevesinde şekillendiğini söylemek mümkündür. Bu bağlamda daimici anlayışın görüşleri bu kavramı anlama adına önemlidir.

Eğitimde İsteklilik

Platon göre zorla yapılan öğretimler kalıcı olmamakta ve zaman kaybına neden olmaktadır. Platon'un özellikle bütün bilimlerin öğretimine erken yaşlardan itibaren başlanması gerektiğini belirtmesi ve bu işin zorlama değil isteklilik yoluyla olmasını düşünmesi bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Konu ile alakalı eserde geçen şu cümleler konuyu desteklemesi adına önemlidir;

> *"Aritmetiğe, geometriye ve diyalektikten önce bütün bilimlere daha çocukken başlatmalı ve öğretim, zorla yaptırılan bir işe benzememeli (s. 259)". "Hür insan hiçbir şeyi köle gibi öğrenmemeli. Bedene zorla yaptırılan şeyin kötülüğü olmasa bile, kafaya zorla sokulan şeyler akılda kalmaz (s. 259)". "Çocuklara zor kullanmayacaksın. Eğitimin onlar için birer oyun olmasını sağlayacaksın. Böylece onların yaradılıştan neye elverişli olduklarını daha iyi anlarsın (s. 259)".*

Kadınların Eğitimi

Eserin ilk dört bölümünde kadınların eğitimine, toplumda nerede ve nasıl konumlandırılacaklarına ilişkin herhangi bir saptama yapılmamaktadır. Beşinci bölümden itibaren Platonun kadınların eğitimine yönelik oldukça çarpıcı düşünceleri bulunmaktadır. Özellikle kadınların ve erkeklerin aynı işleri yapabileceğini ifade etmesi kadın erkek eşitliğini savunduğunun göstergesi olarak değerlendirilebilir. Örneğin; "Kadında erkek gibi bütün işleri görebilir (s. 157)". "Kadının yaradılışı da erkeğinki gibi bekçiliğe elverişlidir (s. 158)" şeklindeki cümleleri bunu destekler niteliktedir. Ayrıca Platon'un idealist eğitim anlayışı toplumdaki kız erkek bütün öğrenenlere eğitim imkânı sağlanması gerektiğini savunmuştur (Cevizci, 2018). Buradan hareketle Platonun eşitlikçi bir eğitimi savunduğu söylenebilir.

Platon eserinin çeşitli kısımlarında kadınların erkeklerden beceri olarak düşük yaradılışta olduğunu belirtmesi ve erkeklere verilen görevlerin bir alt aşamasının kadınlara verilmesi gerektiğini belitse de günümüzde bile tam olarak anlaşılamayan kadın-erkek eşitliğine yönelik

görüşlerinin eski çağlardan beri tartışıldığı görülmektedir. Platon bu eserinde kadınların erkeklerle birlikte ortak iş görebileceklerine yönelik düşüncesi, onlara geleneksel anlamda kabul edilmiş düşüncelerin dışında bir yer vermesi adına önemli bir adım olarak değerlendirilebilir. Platon' a göre nasıl ki erkeklerin yapıp ettikleri yasalar tarafında düzenleniyor ve erkeklerin yasal hakları bulunuyorsa toplumun diğer yarısını oluşturan kadınlarından aynı haklara sahip olması gerekmektedir. Diğer bir açıdan Üstel (2014) "ruhu besleyen bilimdir ve bu anlamda kadının eğitim alması, özel alana ilişkin rollerini mükemmel bir şekilde yerine getirmesini sağlayacaktır" şeklinde belirtmiştir.

Ayrıca Platon kadınların doğası gereği beceri bakımından erkeklerden sonra geldiğini ancak çok azının erkeklerden daha fazla becerilere sahip olacağını ifade etmiştir. Bu bağlamda Platon' un geleneksel anlayıştan tam olarak kurtulamadığı görülmektedir. Klasik dönem Atina'sında, kadınlar toplum içinde görünür değildirler ve kadınlar yasal olarak bağımsız ve özgür hayatlara sahip değillerdir" (Boyacı, 2014).

Bilişsel Kavrayışın Aşamaları

Günümüzde bilişsel alanın sınıflama aşamalarını bilme, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme gibi sınıflandırmak mümkündür. Daha sonra bu sıralamada sentez ve değerlendirme boyutu yer değiştirtilerek sentez aşaması yaratma olarak değiştirilmiştir. Bilişsel kavrayışın basamaklarının yüzyılalar önce temel düzeyde Platon tarafından dile getirildiği görülmektedir. Bu kadar eski bir kaynakta günümüze kadar ulaşmış bu düşünceler eserin önemi göstermektedir. Konu ile ilgili olarak aşağıdaki örnek metinler bu düşünceyi destekler niteliktedir.

> *"Dört türlü düşünüş yolunu uygula: en yüksek bölüme "kavrayış", ikincisine "çıkarış", üçüncüsüne "inanç", dördüncüsüne de "sanı". (s. 228)". "Bilginin ilk bölümüne "bilme", ikincisine "çıkarma", üçüncüsüne "inanma", dördüncüsüne "varsayma", ilk iki bölüme birden kavrama, son ikisine de sanma diyelim. Değişen varlık karşısında öz varlık neyse, sanma karşısında inanma, çıkarma karşısında varsayma odur (s. 256)".*

Eserde ifade edilen bilişsel kavrayış aşamalarının günümüzde eğitim bilimciler tarafından sıkça kullanılan (Bloom taksonomisi) bilişsel alan sınıflamasıyla benzer özellikler gösterdiği görülmektedir. Bloom tarafından geliştirilen tam öğrenme modeli bilişsel ve duyuşsal giriş davranışlarının aşamalarını belirlenmiştir. Bilişsel alan; zihinsel öğrenmelerin çoğunlukta olduğu ve zihinsel yetilerin güçlendiği alandır. Bu alanın alt basamakları, bilgi, kavrama, analiz, sentez ve değerlendirmedir (Demirel, 2014). Tam öğrenme modeline göre fırsat sağlandığında hemen hemen bütün öğrenciler öğrenebilir. Öğrencilere planlı ve duyarlı bir öğretim hizmeti sağlanır, öğrenmede güçlüklerle karşılaşanlara yerinde ve zamanında yardım edilir ve öğrenme için yeterli zaman sağlanırsa hemen hemen bütün öğrenciler öğrenebilir (Bloom, 2012).

SONUÇ

Eser, döneminin eğitim anlayışını toplumun yapısını ve insanların eğitime bakış açılarını yansıtması bakımından önemli görülmektedir. Esere genel bir perspektiften bakıldığında günümüzde araştırmacılar tarafından ifade edilen eğitimle ilgili birçok kavramın (bireysel eğitim, kadınların eğitimi, seviyeye göre eğitim vb.) aslında yüzlerce yıl önce platon tarafından söylendiği görülmektedir. Özellikle idealizm felsefesi (idealist eğitimde öğretmen kavramı öğrenilmiş bir ustalığı anlatırken, öğrencide ustanın bilgeliğini öğrenen tarafı simgeleyen bir

kavramdır ve yaşadıkları tarihte Sokrates'in usta Platon'un da çıkarak olması buna iyi bir örnek oluşturur (Gutek, 2014)) ve bunun eğitim alanına yansıması olarak kabul edilen daimicilik eğitim anlayışı üzerinde devlet adlı eserin etkilileri bulunmaktadır. Dolaysıyla eserin eğitim bilimci olarak çalışan araştırmacılar tarafından okunup incelenmesi önemli görülmektedir.

Bu çalışmada Platon'un Devlet adlı eserindeki eğitsel konulara değinilmiş diğer konular ihmal edilmiştir. Ayrıca Platon'un eğitim anlayışı sadece "Devlet" adlı eser aracılığıyla irdelenmiştir. Bu durumlar çalışmanın bir sınırlılığı olarak ifade edilebilir. Araştırmacılar diğer konularla eğitsel konuları bütünleştirerek genel bir kitap eleştirisi veya kitap inceleme çalışması önerilebilir. Ayrıca Platon'un diğer eserlerini de ele alan çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Arslanoğlu, İ. (2012). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.

Bartlett, S. ve Burton, D. (2014). *Eğitim bilimine giriş* (Aybek, B. Çev. Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.

Berk, L. E. (2013). *Bebekler ve çocuklar: Doğum öncesinden orta çocukluğa* (Işıkoğlu Erdoğan, N. Çev. Ed.). Ankara: Nobel Akademi.

Bloom, B., S. (2012). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*. (Özçelik, D. A. Çev.) Ankara: Pegem Akademi.

Boyacı, P,. N. (2014). *Platon'da kadın sorunu üzerine bir tartışma. FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi),* 18, 205-230.

Bredekamp, S. (2015). *Erken çocukluk eğitiminde etkili uygulamalar* (İnan, H. Z. ve İnan, T. Çev.). Ankara: Nobel Akademi.

Bruner, J. (2009). *Eğitim süreci* (Öztürk, T. Çev.). Ankara: Pegem Yayıncılık.

Cevizci, A. (2018). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Say Yayınları.

Demirci-Gedük, N. (2007). *Platon'un eğitim anlayışı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Demirel, Ö. (2014). *Eğitimde program geliştirme: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Dewey, (2014). Günümüzde eğitim (Ratner, J. Ed.). *Pedagojik inançlarım* (s 1-10). (Ata, B ve Öztürk, T. Çev. Ed..). Ankara: Pegem Akademi.

Dewey, J. (2011). *Deneyim ve eğitim*. Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık.

Erden, M. (2011). *Eğitim bilimine giriş.* Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Erkılıç, T. A. (2013). *Eğitim felsefesi akımları* (Boyacı, A. Ed.) *Eğitim felsefesi* içinde (49-69), T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2278, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1275.

Erkılıç, T. A. (2013). *Felsefi akımlar ve eğitim* (Boyacı, A. Ed.) *Eğitim felsefesi* içinde (19-45), T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2278, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1275.

Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Freire, P. (2017). *Ezilenlerin pedagojisi* (Hattatoğlu, D. ve Özbek, E. Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Gutek, G., L. (2014). *Eğitimde felsefi ve ideolojik yaklaşımlar* (Kale, N. Çev.). Ankara: Ütopya Yayınları.

Kahraman, Ö.G., Ceylan, Ş., ve Korkmaz, E. (2016). 0-3 yaş arası çocukların gelişimsel değerlendirmelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilim Dergisi, 9*(2), 60-69.

Kant, I. (2013). *Eğitim üzerine: Ruhun eğitimi-Ahlaki eğitim- Pratik eğitim* (Aydoğan, A. Çev.). Ankara: Say Yayınları.

Krishnamurti, J. (2008). *Eğitim üzerine* (Arslanlıoğlu, S. Çev.). İstanbul: Ayna Yayınevi.

Kuzgun, Y., ve Deryakulu, Y. (2017). *Bireysel farklılıklar ve eğitime yansımaları (Kuzgun, Y. ve Deryakulu, D. Ed.) Eğitimde bireysel farklılıklar*. Ankara: Nobel Yayınları.

Locke, J. (2004). *Eğitim üzerine* (Uğur, A. Çev.). Ankara: Yeryüzü Yayınevi.

Nietzsche, F. (2011*). Eğitimci olarak schopenhauer- çağa aykırı düşünceler III* (Atilla, C. Çev.). İstanbul: Say Yayınları.

Ornstein, A., C. & Hunkins, F. P. (2016). *Eğitim programı: Temeller, ilkeler ve sorunlar* (Arı, A. Çev.). Konya: Eğitim Yayınevi.

Russell, B. (2001). *Eğitim üzerine*. (Bezel, N. Çev.). İstanbul: Say Yayınları.

Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Şimşek, A. (2017). *Öğretim tasarımı.* Ankara: Nobel Yayıncılık.

Üstel, F. (2014). *Makbul vatandaş'ın peşinde.* İstanbul: İletişim Yayıncılık.

Yıldırım, A. (2011). *Eleştirel pedagoji: Paulo Freire ve Ivan Illich' in eğitim anlayışı üzerine.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Yılmaz, A. (2012). Çocuk eğitiminde masalın yeri (Binbir gece masalları örneği), *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 299-306.

Yücel, C. (2014). *Eğitimle ilgili temel kavramlar.* (Celep, C. Ed.) Eğitim bilimlerine giriş. Ankara: Anı Yayıncılık.

Wagner, L. A. (2008). Occupational stress and coping resources of K-12 probationary teachers. Doctoral Thesis / Dissertation 157 Pages.

EXTENDED ABSTRACT

Education is defined as the transfer of the experiences that can be applied on a subject to the experience and understanding the knowledge about the subject and the process of changing the behavior in a desired way (positively) in the individual (Bartlett and Burton, 2014; Fidan, 2012; Şimşek, 2017; Yücel, 2014). Education is a process that gives individuals various knowledge, skills, attitudes, values and behavior (Erden, 2011). The differences in people's behavior and abilities are, above all, the result of their education (Locke, 2004). In short, education creates a headlight in human life. Especially in today's experimental studies, in accordance with the purpose of the study, the development of the desired skills in individuals, the difference in the education given to support this situation. Therefore, it is necessary to continuously review and organize the educational activities in accordance with the era. Because every generation is guiding the education systems according to the needs of the time (Bruner, 2009). In the course of this process, the educational approaches put forward in the historical context and the works that contain these approaches are necessary in order to make healthier decisions.

Although the so-called "Politeia (in Turkish "Devlet")", one of the main pillars of the history of political thought, provides a better understanding of state management and the history of governance from past to present, this study focused on the educational dimension rather than the political dimension of the work (this dimension was left to the workers concerned). At some points (depending on the political point of view) the aim is to investigate how Plato defended Socrates understanding of education and the reflections of this understanding to the present day by means of a work called. Therefore, it is possible to express the purpose of this study in order to examine the work named "state" from an educational perspective. In order to achieve the purpose of the study (such as doing document analysis), a book review was made and the personal interest and evaluation of the readers were supported by one-to-one quotations from the book. The book was considered as an unstructured interview form and (at this stage, researchers thought that Socrates had asked questions and tried to analyze and understand the content of Socrates' responses through document analysis) content analysis was made as a result of the interview as a set of data. In this respect, the themes and explanations of the work are given below.

In the context of the work,

Education in Generally: The general understanding of education of Plato is explained.

How an Education? (Content, Process and Curriculum): The theme is Plato's views on how education should be.

Trainers in Education and Respect for Tradition (Perennialism): The relationship of the work with the Philosophy of Standing Education is given.

Being a Model in Education: The effects of being a model, imitating and exemplary behaviors on education and how they are expressed in the work are emphasized.

Individual Differences in Education: The differences between individuals and their use in education are discussed.

Critical Period in Education: It is emphasized how appropriate time for learning is expressed in the work.

Education by Level (Suitable for Age Characteristics): The concept of education appropriate to the levels of individuals suitable for age characteristics is emphasized.

Education and Experience: The importance of experience in education

The Art of Discussion (Socratic Questioning): Discussion method and question-answer technique in the study of the examination.

Education and Discipline, Willingness in Education: Discipline and willingness in education,

Education of Women and Stages of Cognitive Understanding: The themes of women's and girls' education are explained in the form of various themes.